

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวทางการปฏิบัติรองรับสถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 เกิดสถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะ ประเภทขยะอิเล็กทรอนิกส์และโฟม บริเวณหลังวัดหัวถนน หมู่ที่ 3 ตำบลบางด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม เนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ บ่อขยะลึกประมาณ 10 เมตร สถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะยังคงมีเปลวไฟและกลุ่มควันปริมาณมาก ส่งกลิ่นเหม็น ทั้งนี้โดยรอบมีประชาชนบริเวณใกล้เคียงประมาณ 100 หลังคาเรือน และวัดหัวถนน ซึ่งได้รับผลกระทบจากกลุ่มควัน เกิดอาการแสบตาและระคายเคืองผิวหนัง และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังเป็นต้น เบื้องต้นหน่วยงานราชการในพื้นที่การอพยพประชาชนโดยรอบให้ออกจากพื้นที่เป็นการชั่วคราว

อันตรายจากสารพิษที่มาจากไฟไหม้บ่อขยะ

การเกิดไฟไหม้บ่อขยะก่อให้เกิดควันและสารพิษแบบเฉียบพลัน เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ และฝุ่นละอองขนาดเล็ก เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพดังนี้

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
1. ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์	เป็นก๊าซไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ฟุ้งกระจายง่ายในอากาศ มีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3) ไอระเหยติดไฟได้ง่าย	ผลกระทบต่อสุขภาพเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา ตาแดง แสบตา 2. สัมผัสทางการหายใจ ส่งผลกระทบต่อระบบประสาทในร่างกายทำให้มีอาการมึนงง ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ร่างกายอ่อนแรง เป็นตะคริว ตัวกระตุก นอกจากนี้ส่งผลทำให้หายใจหอบ ถี่ 3. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดการคันผิวหนัง ระคายเคือง แสบผิว ผิวหนังไหม้ แดง
2. ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	เป็นก๊าซพิษ มีฤทธิ์กัดกร่อนมีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3)	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตาเกิดการระคายเคืองตา ตาแดง แสบตา 2. สัมผัสทางการหายใจ ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ หายใจเร็ว หายใจถี่ ไอ 3. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดอาการคัน ผิวหนังเป็นผื่นแดง ไหม้
3. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	เป็นก๊าซไม่มีสี ไม่ติดไฟ มีค่าความหนาแน่นหนักกว่าอากาศ จึงเป็นแก๊สที่ไม่ฟุ้งกระจายในอากาศมีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3)	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา น้ำตาไหลตลอดเวลา ส่งผลต่อการมองเห็น ดวงตาไวต่อแสงสว่าง 2. สัมผัสทางการหายใจ เกิดการระคายเคืองระบบทางเดินหายใจ หายใจหอบสั้น ไอ จาม น้ำมูกไหล ระคายเคืองจมูก 3. สัมผัสทางผิวหนังมีอาการคัน บวม แดง และผิวไหม้
4. ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์	เป็นก๊าซพิษ มีความเป็นกรด ไม่มีสี มีกลิ่นฉุน	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา ตาแดง เกิดการระคายเคืองตา แสบตา 2. สัมผัสทางการหายใจ ทำให้เกิดการระคายเคืองจมูก และระบบทางเดินหายใจ หายใจหอบ หายใจถี่ 3. สัมผัสทางผิวหนังเกิดอาการคัน ผิวหนังเป็นผื่นแดง ไหม้
5. ฝุ่นละอองขนาดเล็ก	เป็นอนุภาคขนาดเล็ก สามารถสะสมที่บริเวณทางเดินหายใจส่วนล่าง เมื่อรวมตัวกับไอน้ำ ควัน และก๊าซต่าง ๆ ทำให้แพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ กระแสเลือด และอวัยวะอื่น ๆ ในร่างกาย	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน เมื่อสูดดมเข้าไปก็จะเพิ่มความเสี่ยงในโรคระบบทางเดินหายใจ ส่งผลให้กลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ได้รับผลกระทบ และผู้ป่วยด้วยโรคประจำตัวมีอาการรุนแรงขึ้น เช่น โรคหอบ หืด โรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง เบาหวาน โรคหัวใจ โรคเส้นเลือดในสมอง

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
6. สารไดออกซิน และฟิวแรน	เกิดจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ของพลาสติก และพีวีซีจากท่อขยะชุมชน หรือโรงงานอุตสาหกรรม	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน ทำให้เกิดอาการผิดปกติทางผิวหนัง เช่น ผื่นไหม้ แดง อักเสบ มีผื่นคัน และเยื่อตาอักเสบ หรืออาการผิดปกติของตับ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบประสาท ระบบภูมิคุ้มกัน ต่อมไร้ท่อ ระบบสืบพันธุ์ และที่สำคัญก่อให้เกิดมะเร็งในอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย สตรีมีครรภ์ที่ได้รับสารเป็นเวลานาน ๆ ทำให้ทารกในครรภ์ผิดปกติ

กรมอนามัยมีความห่วงใยสุขภาพประชาชนจึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ และประชาชนบริเวณโดยรอบบ่อขยะที่เกิดเพลิงไหม้ ดังนี้

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

1. สวมใส่ชุดป้องกันอันตรายจากไฟ สารเคมี ที่ปกคลุมดวงตา ใบหน้าพร้อมสวมถุงมือป้องกันผิวหนัง
2. ประเมินการปนเปื้อนของสารพิษในอากาศ เพื่อประเมินระดับความรุนแรงของการรับสัมผัส ก่อนเลือกชุดป้องกันตนเองจากสารเคมีที่เหมาะสม โดยให้ใส่หน้ากากป้องกันไอระเหยสารเคมีร่วมด้วย
3. ประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของไฟไหม้และอพยพผู้ที่อาศัยหรือทำงานในบ่อขยะ และประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงออกจากที่พักอาศัยเพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ
4. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมทั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลไว้ในบริเวณที่สารเคมีรั่วไหลไม่ถึง และดูแลให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

แนวทางปฏิบัติสำหรับประชาชน

1. ติดตามข่าวสาร สถานการณ์ การแจ้งเตือนภัยสุขภาพจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการอย่างเคร่งครัด
2. หลีกเลี่ยงการออกนอกอาคาร และสวมหน้ากากป้องกันสารเคมี หรือหน้ากากป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก เพื่อลดความเสี่ยงจากสารพิษ
3. กรณีหน่วยงานภาครัฐแจ้งเตือนให้มีการอพยพจากบ้านเรือน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ ป้องกันอุบัติเหตุซ้ำซ้อนจากเพลิงไหม้ที่ลุกลามมายังอาคารที่พักของตนเอง
4. สังเกตอาการตนเอง และคนในครอบครัวโดยเฉพาะกลุ่มอ่อนไหว ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้มีปัญหาโรคระบบทางเดินหายใจ หากมีอาการผิดปกติจากการสูดดมสารพิษให้แจ้งเจ้าหน้าที่และพบแพทย์โดยด่วน
5. หากพบอาการระบบทางเดินหายใจ รวมถึงอาการไอบ่อย ๆ หายใจลำบาก แน่นหรือเจ็บหน้าอก หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ เหนื่อยง่ายหรือเริ่มมีอาการปวดศีรษะ ให้ปรึกษาแพทย์หรือไปที่สถานบริการสาธารณสุขทันที

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อมูลคุณสมบัติ มาตรฐาน National Fire Protection Association (NFPA) และผลกระทบต่อสุขภาพจาก ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ สารไดออกซินจากโปรแกรม WISER
2. คู่มือการระงับเหตุอุบัติภัยเบื้องต้นจากวัตถุอันตราย, https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/06/pcdnew-2020-06-10_07-00-45_070017.pdf
3. คู่มือสารไดออกซินและฟิวแรน. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย. กรมควบคุมมลพิษ. https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/05/pcdnew-2020-05-27_03-53-25_429412.pdf

จัดทำโดย

กลุ่มพัฒนานาอนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสาธารณสุขภัยและภัยสุขภาพ

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ข้อมูล ณ วันที่ ๓ สิงหาคม 2565